VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

HE 176/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

JAAKKO SALMENHAARA, ERITYISASIANTUNTIJA
VALTIOVARAINVALIOKUNTA/VEROJAOSTO
5.2.2026

Tausta

- Verotuksessa on useita määräaikoja, joista säädetään useissa eri laeissa.
  - Määräajat voivat koskea esim. verovelvollista, muuta ilmoitus- tai tiedonantovelvollisia, Verohallintoa, Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköä tai veronsaajia.
  - Määräajoissa voi olla kyse esim. veroilmoitusten antamisen, muiden ilmoitusten tai tietojen antamisen, verojen maksamisen, verotuksen toimittamisen, veron määräämisen, verojen kantamisen tai muutoksenhaun määräajoista.
  - Monia näistä määräajoista ei ole nykytilassa mahdollista pidentää ilman lakimuutosta.
    - Toisaalta joistain määräajoista on säädetty siten, että Verohallinto voi pidentää niitä tai antaa niistä tarkempia määräyksiä.
    - Tietyistä määräajoista valtiovarainministeriö voi puolestaan säätää antamallaan asetuksella.
- Esityksen taustalla on Yhteiskunnan turvallisuusstrategia, hallitusohjelma ja valmiuslain kokonaisuudistus.
  - Vakaviin häiriötilanteisiin tulisi kyetä puuttumaan ensisijaisesti normaaliolojen lainsäädännön ja perusoikeuksien rajoitusedellytysten puitteissa.

Tavoite

- Esityksen tavoitteena on mahdollistaa tahoille, joita määräajat koskevat, lainmukainen toiminta vakavissa häiriötilanteissa, jotka estävät määräaikojen noudattamisen tai merkittävästi vaikeuttavat määräaikojen noudattamista.
- Etukäteen säädetty mahdollisuus määräaikojen pidentämiseksi asetuksella selkeyttäisi toimintaa ja siten edesauttaisi hallittua verotuksen toimittamista ja verotulojen kertymistä vakavassa häiriötilanteessa.
    - Tällä varmistettaisiin mahdollisuus vakavassa häiriötilanteessa nopeaan reagointiin ilman, että vakavassa häiriötilanteessa jouduttaisiin kiireesti tekemään lakimuutoksia.

Keskeinen sisältö

- Yhteensä 21 eri lakiin lisättäisiin valtuutussäännös, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää määräaikoihin tilapäisiä ja välttämättömiä pidennyksiä.
  - Edellytyksenä olisi, että mahdollisuus noudattaa mainittuja määräaikoja on estynyt tai merkittävästi vaikeutunut sähkönjakelun, tietoliikenteen, tietojärjestelmän tai pankkien maksuliikenteen vakavasta häiriötilanteesta tai muusta vastaavasta syystä johtuen.
- Säännös mahdollistaisi vain niiden määräaikojen muuttamisen, joiden pidentäminen on juuri kyseisessä vakavassa häiriötilanteessa tilapäisesti välttämätöntä.
  - Asetuksella määritellään tarkemmin, mitä määräaikoja pidentäminen vakavassa häiriötilanteessa koskee, jolloin muut määräajat pysyvät ennallaan.
  - Lisäksi ensin arvioitaisiin, voiko Verohallinto ehkäistä tai poistaa kyseisen häiriötilanteen vaikutukset riittävän tehokkaasti jättämällä määräaikojen noudattamatta jättämisen seuraamukset määräämättä tai perimättä taikka mukauttamalla menettelyjään lain sallimissa puitteissa.

Vaikutukset (1/2)

- Verovelvollisille ja muille ilmoitus- tai tiedonantovelvollisille
  - Toimintaa helpottavia ja siten myönteisiä.
    - Mm. sujuvoittaisi mahdollisuuksia toimia lainmukaisesti erilaisissa vakavissa häiriötilanteissa ja vähentäisi epävarmuutta siitä, aiheutuuko myöhästymisestä seuraamuksia tai selvitystyötä.
- Verohallinnolle
  - Voisi säästää kustannuksia ja mahdollistaisi lainmukaisen toiminnan sekä edesauttaisi verotuksen hallittua toimittamista ja verotulojen kertymistä vakavissa häiriötilanteissa.
  - Uusien määräaikojen säätäminen edellyttäisi kuitenkin Verohallinnolta laajoja tietojärjestelmämuutoksia ja aiheuttaisi kustannuksia.
    - Säännös ei kuitenkaan velvoita Verohallintoa tekemään tietojärjestelmämuutoksia etukäteen, vaan ne voitaisiin tehdä vasta sitten, jos valtioneuvosto antaa säännöksen perusteella asetuksen.
    - Olennaista olisi, että harkittaessa asetuksen antamisen välttämättömyyttä, arvioitaisiin ensin, voidaanko häiriötilanteen vaikutukset riittävän tehokkaasti ehkäistä tai poistaa jättämällä seuraamukset määräämättä tai perimättä tai menettelyjä mukauttamalla.

Vaikutukset (2/2)

- Muille tahoille
  - Verotuksen oikaisulautakunnan ja hallintotuomioistuinten kannalta säänösmuutos voi ehkäistä verovelvollisten muutoksenhakuja esim. myöhästymisen seuraamuksiin.
  - Positiivisen luottotietorekisterin ja tulorekisterin osalta säännösmuutoksella voi olla vaikutuksia myös tahoille, jotka saavat rekistereistä tietoa.
- Verojen eräpäivien siirron vaikutukset verokertymään
  - Jos asetuksella siirretään verojen eräpäiviä, sillä voi olla merkittäviä vaikutuksia verokertymän jaksottumiseen.
    - Toisaalta vakavassa häiriötilanteessa suuri osa verokertymästä, jonka maksamisen määräaikoja asetuksella jatkettaisiin, jäisi joka tapauksessa saamatta ajallaan.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

JAAKKO SALMENHAARA, ERITYISASIANTUNTIJA
ETUNIMI.SUKUNIMI@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET